Rapport fra tilsyn ved

Kristiansand statlig mottak 2006

Rapporten er utarbeidet i forhold til krav og retningslinjer gitt i Utlendingsdirektoratets (UDIs) styringsdokumenter for mottaksdrift. Styringsdokumentene omfatter Driftsreglement med dertilhørende Kravspesifikasjon, pengereglement og føringsbrev, samt de til enhver tid gjeldende rundskriv, rutinebeskrivelser, skjema og veiledere. Rapporten inngår som en del av UDIs årlige, tilsyn med de statlige mottakene.

Et tilsyn er en prosess som består av en helhetlig gjennomgang av driften av mottaket og kontroll av om kravene i styringsdokumentene blir fulgt.

Rapporten omfatter vurderinger av hvorvidt:

- aktiviteter utføres som beskrevet og uttalt
- virksomheten driver sin virksomhet innenfor de rammer som Utlendingsdirektoratet har satt.

Tilsynsprosessen gjennomføres ved gjennomgang av dokumenter og annen innhentet informasjon. Informasjonsinnhenting kan skje med eller uten tilsynsmyndighetens fysiske tilstedeværelse. Informasjonsinnhenting gjennom fysisk tilstedeværelse kan være i form av meldte tilsynsmøter, korttidsmeldte møter/besøk og/eller uanmeldte møter/besøk.

Formålet med tilsynsrapporten er å gi tilbakemelding til driftsoperatør og mottak om Utlendingsdirektoratets vurderinger av driften, samt eventuelle pålegg med frister.

- **Avvik** defineres som mangel på oppfyllelse av myndighetens krav.
- **Merknad** er forhold som ikke omfattes av definisjonen for avvik, men der tilsynsmyndigheten mener det er et forbedringspotensial

1. Oversikt over prosessen

1.1. Mottakets arbeid er vurdert ut fra:

- årsrapport 2005
- tilsynsrapport 2005
- årsplan og budsjett 2006
- regnskap for 2005
- egenerklæring asylmottak 2006

1.2. Valg av metode for gjennomføring av tilsynet:

UDI har gjennomgått de skriftlige dokumentene som er innsendt. I tillegg til det kjennskapet vi har til mottaket, gir dette et godt bilde av driften og hvordan UDI`s krav blir ivaretatt.
På bakgrunn av dette samt økonomiske begrensninger i UDI, har ikke UDI prioritert å ha tilsynsmøte på mottaket i forbindelse med faglig tilsyn 2006.
Fase 2 av årets tilsyn gjennomføres derfor med innhenting av skriftlig informasjon og oppklarende spørsmål med mottaksleder.

Det er bedt om følgende tilleggsinformasjon:

- hvordan informasjon til barn og unge gjennomføres samt hvilke tema det informeres om
- organisert leksehjelp
- foreldrenes involvering i planleggingen av aktiviteter
- aktiviteter som forebyggende tiltak, jfr. årets føringsbrev
- metode for kvalitetssikring og evaluering av informasjonsprogrammet
- hvordan infoprogrammet tilrettelegges for beboere med spesielle behov

2. Vurdering av mottakets arbeid innenfor årets føringer

2.1. Barn og ungdom

Målsetting i føringsbrevet:
Strukturere og målrette tiltak som bidrar til en trygg og meningsfylt hverdag under mottaksoppholdet. For enslige mindreårige er målet utvidet til også å omfatte å sikre omsorg for denne gruppen(Kravspesifikasjonen pkt. 4.1 og 4.2).

Tilsynet har hatt fokus på:

Mottakets arbeid for å tilrettelegge for og bidra til at foreldrene skal kunne ivareta sitt omsorgsansvar i Norge, herunder

- mottakets samarbeid med skolen for at skolen skal kunne tilrettelegge for at foreldrene skal kunne ivareta sin foreldrefunksjon i møte med skolen. Mest mulig direkte kontakt mellom skole og foreldre
- mottakets rutiner/melderutiner ved mistanke om at foreldre ikke ivaretar sitt omsorgsansvar på en tilstrekkelig god måte og/eller av annen grunn er bekymret for barn eller unges utvikling, trygghet eller sikkerhet
- sikre at alle barn under skolepliktig alder får et tilrettelagt tilbud
- mottakets ivaretakelse av sitt ansvar (i samarbeid med evt. hjelpeverge) for den daglige omsorgen for den unge, og dermed ansvar for den unges sikkerhet, trygghet, helse og oppvekstmiljø.
- At ungdom over 12 år får tilrettelagt informasjon og at praktiske aktiviteter brukes som pedagogisk virkemiddel
- Ungdommens påvirkningsmulighet på aktivitets- og informasjonstilbudet ved mottaket

Gjennomgang av plan og rapport samt samtaler med mottakleder og innsendt dokumentasjon, viser at tilbudet er godt tilrettelagt for at foreldrene skal kunne ivareta sitt foreldreansvar i Norge, Både generelt og i forhold til å få kunnskap om rettigheter, plikter og forventninger i forhold til skole.
Mottaket har god kontakt med skole og følger opp i forhold til foreldrenes ansvar.
Mottaket har møte med foreldrene hvor det informeres og veiledes om foreldre og elevers rolle i forhold til skole og fritid og om generelle rettigheter og plikter i det norske samfunn.

Mottaket har egne melderutiner ved mistanke om at foreldrene ikke ivaretar sitt omsorgsansvar på en tilstrekkelig og god måte eller av annen grunn er bekymret for barn eller ungdoms utvikling, trygghet eller sikkerhet.

Alle barn under skolepliktig alder får et tilrettelagt tilbud gjennom barnehage/barnebase og fritidsaktiviteter.

Barn og ungdom mellom 12 og 18 år får et tilrettelagt informasjonsprogram hvor samme hovedtema som innformasjonsprogrammet for voksne blir tatt opp.
Den innsendte dokumentasjon beskriver hvordan programmet gjennomføres og hvilke praktiske aktiviteter det skal kombineres med.
Det er ikke alltid det benyttes tolk i informasjonsprogrammet for unge.

Mottaket har egne rutiner for arbeidet med enslige mindreårige.

UDI har i forbindelse med tilsynet, gjennomført befaring i barnebasen. Forholdene her synes tilfredsstillende.

Regionkontoret har ikke registrert avvik fra de krav som stilles til arbeid med barn og unge. Det er Heller ikke registrert merknader og arbeidet vurderes som tilfredsstillende.

2.2. Informasjonsarbeid

Målsetting: gi beboerne et realistisk bilde av det norske samfunn og en forståelse av de grunnleggende verdier det bygger på(Kravspesifikasjonen pkt. 3.2 og føringsbrevet).

Tilsynet har hatt fokus på mottakets:

- utvikling av metoder for kvalitetssikring og evaluering av informasjonsprogrammet(jfr. Rammeplan for informasjon til beboere i statlig mottak).
- tilpasning av informasjonsprogrammet og tilrettelegging av aktiviteter til de ulike grupper og individer som til enhver tid oppholder seg på mottaket
- synliggjøring av omfang og bruk av tolk og eventuelle tospråklige assistent i informasjonsprogrammet samt synliggjøring av omfang og innhold i den opplæring og veiledning som eventuelle tospråklige assistenter får

Mottaket evaluerer fortløpende gjennom dialog. Har tidligere brukt skjema, men dette fungerer ikke i praksis, da beboerne ikke skjønner hva som står på skjemaene.
I tillegg kvalitetssikres programmet gjennom bruk av tolk.

Informasjonsprogrammet gjennomføres regelmessig i språkgrupper med tolk.

Mottaket bruker ikke tospråklig assistent bl. annet på grunn av god tilgang på tolker fra den kommunale tolketjenesten.

Regionkontoret har ikke registrert avvik fra de krav som stilles til arbeidet med barn og unge. Det er heller ikke registrert merknader og UDI vurderer mottakets arbeid som tilfredsstillende.

2.3.. Psykisk helse

Målsetting:
- mottaket skal være et mest mulig normalt bosted for personer i en unormal livssituasjon. De skal ivareta og gi vekstmuligheter for beboernes individualitet, tilhørighet og mestringsevne(Føringsbrevet 2006).
- strukturere og målrette tiltak som bidrar til forsvarlig oppfølging på mottaket og av faginnstans(Føringsbrevet 2006).

Tilsynet har hatt fokus på :

Mottakets mulighet for å gi et differensiert tilbud (for de som allerede er syke) innenfor dagens økonomiske ramme, her inkludert:
- mottakts fysiske boforhold
- aktiviteter som forebyggende tiltak(for å bedre det psykososiale miljøet og dermed forebygge psykiske lidelser)
- samarbeid med sektormyndighetene
- kompetanse i personalgruppa og ekstern veiledning

Mottaket er desentralisert og har gode muligheter for tilrettelegging og differensiering av botilbudet Innenfor dagens økonomiske ramme.
Regionkontoret har likevel over tid erfart at det kan være vanskelig å skaffe små enheter til beboere som måtte trenge det..

Beboerne på mottaket har tilbud om regelmessige aktiviteter og arrangementer på mottaket. Mottaket har et eget aktivitetshus hvor det foregår aktiviteter både i mottakets åpningstid og om kveldene.

Det er etablert samarbeid med sektormyndighetene både i første- og andrelinjetjenesten for beboere med psykiske lidelser. Mottaket har faste samarbeidsmøter med de kommunale samarbeidspartnere.

De ansatte har god formell og uformell kompetanse og får regelmessig ekstern veiledning, bl. annet av Psykososialt team og Gateakademiet i Kristiansand.

Regionkontoret har ikke registrert avvik fra de krav som stilles til arbeidet med psykisk helse. UDI Har heller ikke noen merknader og vurderer arbeidet som tilfredsstillende.

3. Vurdering av mottakets arbeid innenfor øvrige områder

3.1. Retur

Målsetting: Gjøre beboerne kjent med retur- og tilbakevendingsprogrammene slik at de skal kunne benytte seg av dem (Kravspesifikasjonen pkt. 3.5).

Tilsynet har hatt fokus på:
- retursamtalen og om nødvendig veiledning om ordningen blir gitt
- innholdet i retursamtalen

Mottaket sikrer at alle beboere er kjent med gjeldende returprogram og regelverket knyttet til dette. Beboere med avslag på asylsøknaden motiveres til å benytte seg av returprogrammet og beboere som har behov for det, får nødvendig veiledning.

Veiledningen gis både individuelt og i grupper.

Returveilederen benyttes i forbindelse med retursamtalen.

Det er ikke registrert verken avvik eller merknader i forhold til UDI`S krav til arbeidet med retur. Mottakets arbeid vurderes som tilfredsstillende.

4. Oversikt over avvik, oppfølging og frister

Ingen avvik.

5. Oversikt over merknader og oppfølging av merknadene

Ingen merknader.

6. Samlet vurdering

Årets faglige tilsyn ved Kristiansand statlig mottak er gjennomført uten fysisk tilstedeværelse, bortsett fra befaring i barnebasen.
Den innsendte dokumentasjon og oppklarende samtaler, gir sammen med kontakten gjennom året et tilstrekkelig grunnlag for UDI å vurdere kvaliteten på driften.
Mottaket gjøre et omfattende og godt arbeid i henhold til UDIs føringspunkter og UDI vurderer` mottakets arbeid som tilfredsstillende i henhold til disse.

Asv
20.06.06